

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 9 grudnia 2013 roku Sąd Rejonowy w Kutnie w sprawie z wniosku Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej im. F. S. z siedzibą w G. z udziałem I. B., P. B. i R. B. o stwierdzenie nabycia praw do spadku po T. B.: stwierdził, że spadek po T. B., córce W. i A., zmarłej w dniu 10 maja 2011 roku, w miejscowości W., województwo (...), ostatnio przed śmiercią stale mieszkającą w miejscowości W., województwo (...), na podstawie ustawy nabyli: I. B. z domu B. (córka) w 1/3 części spadku, P. B. (syn) w 1/3 części spadku oraz R. B. (syn) w 1/3 części spadku; oddalił wniosek o zasądzenie od uczestników na rzecz wnioskodawcy kosztów procesu i ustalił, że każdy z uczestników ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie.

Apelację od powyższego postanowienia złożył uczestnik postępowania R. B., zaskarżając orzeczenie w całości i zarzucając mu naruszenie przepisów prawa procesowego polegające na pominięciu wyjaśnienia i ustalenia istotnej dla sprawy okoliczności, czyli nieprzeprowadzeniu prawidłowego postępowania dowodowego. Nadto skarżący zarzucił niezasadne obciążenie uczestników kosztami postępowania. W konkluzji apelujący wniósł o uchylenie postanowienia w zaskarżonym zakresie i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania oraz nieobciążanie uczestników postępowania kosztami w przedmiotowej sprawie.

W odpowiedzi na apelację uczestnika R. B. wnioskodawca wniósł o oddalenie apelacji w całości oraz o zasądzenie od uczestników solidarnie na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje.

Apelacja nie jest zasadna.

Zaskarżone rozstrzygnięcie zostało wydane w wyniku prawidłowo ustalonego stanu faktycznego, które to ustalenia Sąd Okręgowy podziela i przyjmuje za własne, jak również w następstwie bezbłędnie zastosowanych przepisów prawa materialnego.

Apelacja uczestnika postępowania R. B. sprowadza się zasadniczo wyłącznie do wytknięcia Sądowi Rejonowemu, iż nie przeprowadził w toku niniejszego postępowania rzetelnej i szczegółowej oceny materiału dowodowego i poprzestał przy ustalaniu kręgu osób powołanych do dziedziczenia na zapewnieniu spadkowym złożonym przez uczestniczkę I. B.. Apelujący podniósł między innymi, iż rzeczą Sądu w przedmiotowej sprawie było dążenie do pełnego i skrupulatnego wyjaśnienia wszystkich okoliczności, które winno się między innymi sprowadzać do wystąpienia do notariusza, a także do Wydziału Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w Kutnie w celu ustalenia, czy spadkodawczyni T. B. pozostawiła testament. Argumentację tę należy uznać za błędną.

Podkreślenia wymaga fakt, iż Sąd spadku zobowiązany jest wprowadzić do działania z urzędu w przedmiocie stwierdzenia, kto jest spadkobiercą i na jakiej podstawie. Wniosek ten wynika wprost z treści art. 670 k.p.c. Powyższe oznacza, iż w przypadku gdy Sąd spadku poweźmie jakąkolwiek informację wskazującą, że orzeczenie powinno być innej treści, niż treść wniosku - zobowiązany jest do przeprowadzenia z urzędu wszelkich dostępnych dowodów, celem ustalenia stanu faktycznego, w tym zwłaszcza celem ustalenia, czy spadkodawca pozostawił ważny testament. Powołany wyżej przepis ustawy nie zwalnia jednakże uczestników postępowania od obowiązku wskazywania dowodów dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne, w postępowaniu tym bowiem także ma zastosowanie art. 232 zd. 1 k.p.c. Na uczestniku, który podniósł fakt lub zarzut, spoczywa zatem również ciężar udowodnienia jego prawdziwości.

Powyższe prowadzi do konkluzji, iż w postępowaniu nieprocesowym prowadzonym z wniosku o stwierdzenie nabycia spadku Sąd spadku zobowiązany jest wprowadzić, w myśl przepisu art. 670 k.p.c., do podejmowania z urzędu czynności, w tym zwłaszcza do przeprowadzenia dochodzenia mającego na celu ustalenie kręgu spadkobierców. Nie oznacza to

jednakże, iż Sąd ten w każdej sprawie, a w szczególności w sytuacji, gdy uczestnicy w sposób czynny uczestniczą w postępowaniu składając wiarygodne zapewnienie spadkowe, będzie zobowiązany do przeprowadzenia dochodzenia celem ustalenia, czy krąg spadkobierców jest inny, aniżeli wynika to z samego zapewnienia spadkowego, a zwłaszcza ustalenia, czy spadkodawca, wbrew twierdzeniom uczestników, pozostawił po sobie ważny testament.

W rozpoznawanej sprawie Sąd Rejonowy, wbrew stanowisku apelującego, przeprowadził postępowanie dowodowe w sposób rzetelny i dokładny, nie uchylając przepisom postępowania. W szczególności Sąd ten w pełni prawidłowo poczynił ustalenia na okoliczność osób powołanych do dziedziczenia, a także podstawy dziedziczenia. Zauważyć należy, iż uczestniczka postępowania I. B. złożyła zapewnienie spadkowe, w którym, będąc pouczoną o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań, wyraźnie podała, iż spadkodawczyni zmarła jako wdowa, nie pozostawiając po sobie testamentu. Biorąc zatem pod uwagę treść zapewnienia spadkowego uczestniczki, jak również uwzględniając fakt, iż żaden z uczestników niniejszego postępowania – a w szczególności apelujący, który był obecny na terminie rozprawy, w czasie której uczestniczka złożyła zapewnienie spadkowe - nie podniósł jakichkolwiek zarzutów na okoliczność tego, kto należy do kręgu spadkobierców po T. B., a także tego, czy zmarła pozostawiła po sobie testament, stwierdzić należy, iż Sąd Rejonowy nie miał żadnych uzasadnionych podstaw do podjęcia działań z urzędu celem ustalenia kręgu spadkobierców w odmienny sposób, aniżeli wynikało to ze złożonych dotychczas w sprawie dokumentów oraz zapewnienia spadkowego uczestniczki postępowania. W świetle powyższego należy stwierdzić, iż Sąd Rejonowy nie miał żadnych podstaw ku temu, aby orzec odmiennie, aniżeli wynikało to z treści wniosku o stwierdzenie nabycia spadku, jak również w sposób sprzeczny z treścią zapewnienia spadkowego złożonego przez uczestniczkę postępowania I. B..

Chybiony okazał się również zarzut niezasadnego obciążenia uczestników kosztami postępowania. Należy bowiem zauważyć, iż Sąd Rejonowy o kosztach postępowania orzekł w oparciu o przepis art. 520 § 1 k.p.c. i ustalił, iż każdy z uczestników ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie. Nadto Sąd ten oddalił wniosek wnioskodawcy o zasądzenie od uczestników kosztów procesu. Sąd Rejonowy pozostawił zatem każdego z uczestników postępowania przy swoich kosztach, co nie oznacza jednak, iż uczestnicy, a zwłaszcza skarżący, zgodnie z jego stanowiskiem wyrażonym w apelacji, zobowiązani będą do ponoszenia jakichkolwiek kosztów związanych z postępowaniem przed Sądem pierwszej instancji. Uczestnicy nie ponieśli bowiem żadnych kosztów związanych z tym postępowaniem, a nadto Sąd Rejonowy oddalił wniosek wnioskodawcy o zasądzenie od uczestników kosztów procesu. Z tych też względów zarzut niezasadnego obciążenia uczestników kosztami postępowania należało uznać za chybiony.

Mając na uwadze powyższe, a także fakt, że w postępowaniu apelacyjnym nie ujawniono okoliczności i uchybień prawu, które Sąd drugiej instancji winien wziąć pod uwagę z urzędu, apelacja podlegała oddaleniu w oparciu o art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd orzekł na podstawie art. 520 § 1 k.p.c. uznając, iż każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie. Zważyć bowiem należy, iż niniejsza sprawa jest sprawą rozpoznawaną w postępowaniu nieprocesowym, a każdy z uczestników co do zasady jest w równym stopniu zainteresowany w jej rozstrzygnięciu.